

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Plenarhandling

A6-0089/2009

23.2.2009

BETÄNKANDE

om hälsoproblem i samband med elektromagnetiska fält
(2008/2211(INI))

Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet

Föredragande: Frédérique Ries

PR_INI

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING.....	9
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	13

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om hälsoproblem i samband med elektromagnetiska fält (2008/2211(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution,

- med beaktande av artiklarna 137, 152 och 174 i EG-fördraget om en hög nivå på folkhälso- och miljöskyddet och på arbetstagarnas hälsoskydd och säkerhet,
- med beaktande av rådets rekommendation 1999/519/EG av den 12 juli 1999 om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält¹ och kommissionens rapport av den 1 september 2008 om tillämpningen av denna rekommendation (KOM(2008)0532),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/40/EG av den 29 april 2004 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (elektromagnetiska fält)²,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG av den 9 mars 1999 om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse³ och med beaktande av de respektive harmoniserade säkerhetsnormerna för mobiltelefoner och basstationer,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/95/EG av den 12 december 2006 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 4 september 2008 om halvtidsöversyn av den europeiska handlingsplanen för miljö och hälsa 2004–2010⁵,
- med beaktande av sin resolution av den 10 mars 1999 om förslaget till rådets rekommendation om begränsning av befolkningens exponering för elektromagnetiska fält 0 Hz–300 GHz⁶,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (A6-0089/2009), och av följande skäl:

¹ EGT L 199, 30.7.1999, s. 59.

² EUT L 159, 30.4.2004, s. 1.

³ EGT L 91, 7.4.1999, s. 10.

⁴ EUT L 374, 27.12.2006, s. 10.

⁵ Antagna texter, P6_TA(2008)0410.

⁶ EGT C 175, 21.6.1999, s. 129.

- A. Elektromagnetiska fält förekommer i naturen och har således alltid funnits på jorden. Under de senaste årtiondena har dock miljöexponeringen för källor med elektromagnetiska fält som skapats av människan regelbundet ökat på grund av efterfrågan på elektricitet, den allt mer specialiserade trådlösa tekniken och förändringar i samhällsstrukturen. Detta medför att alla i dag exponeras för en komplex blandning av elektriska och magnetiska fält i olika frekvensintervall, såväl i hemmet som på arbetet.
- B. Tekniken med trådlösa apparater (mobiltelefoner, WiFi, Wi-Max, Bluetooth, fasta trådlösa DECT-telefoner) sänder ut elektromagnetiska fält som kan ha skadliga effekter på människors hälsa.
- C. En majoritet av EU-medborgarna, i synnerhet ungdomar mellan 10 och 20 år, använder mobiltelefoner, som är funktionella och populära nyttoapparater. Det råder fortfarande osäkerhet kring deras eventuella hälsorisker, särskilt för ungdomar, vars hjärnor fortfarande utvecklas.
- D. Debatten inom forskarsamfundet om de eventuella hälsoriskerna med elektromagnetiska fält har intensifierats sedan den 12 juli 1999 fastställdes gränser för allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (0 Hz–300 GHz) i rekommendation 1999/519/EG.
- E. Trots avsaknaden av definitiva slutsatser från forskarsamfundet har vissa nationella och regionala förvaltningar i Kina, Schweiz och Ryssland samt i minst nio EU-medlemsstater fastställt så kallade förebyggande exponeringsgränser som är lägre än de som förespråkas av kommissionen och dess oberoende vetenskapliga kommitté (Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker, SCENIHR)¹.
- F. Åtgärderna för att begränsa allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält bör ställas mot den större livskvalitet, sett till trygghet och säkerhet, som ges av apparater som ger upphov till elektromagnetiska fält.
- G. Bland de vetenskapliga projekt som både väcker intresse och skapar debatt finns den epidemiologiska Interphone-studien, som EU finansierat med 3 800 000 euro, huvudsakligen inom ramen för femte ramprogrammet², och vars slutsatser man fortfarande väntar på sedan 2006.
- H. Vissa frågor tycks det dock råda enighet om, i synnerhet att människor reagerar olika på exponering för mikrovågor, att det är nödvändigt att prioritera genomförandet av exponeringstester under verkliga förhållanden för att utvärdera de icke-termiska effekterna av radiofrekvensfält och att barn är särskilt sårbara vid exponering för elektromagnetiska fält³.
- I. EU har fastställt exponeringsgränser för att skydda arbetstagare mot effekterna av elektromagnetiska fält. På grundval av försiktighetsprincipen bör sådana åtgärder även vidtas för berörda befolkningsgrupper, såsom invånare och konsumenter.

¹ Yttrande av den 21 mars 2007, antaget vid det 16:e plenarsammanträdet.

² Programmet Livskvalitet, avtalsnummer QLK4-1999-01563.

³ STOA-studie från mars 2001 om fysiologiska och miljömässiga effekter av elektromagnetisk icke-joniserande strålning, PE297.574.

- J. Den särskilda Eurobarometerundersökningen om elektromagnetiska fält (nr 272a, juni 2007) visar att majoriteten av människorna anser att de offentliga myndigheterna inte informerar dem på lämpligt sätt om skyddsåtgärder mot elektromagnetiska fält.
- K. Man måste fortsätta att undersöka de medelfrekventa och mycket lågfrekventa vågorna för att kunna dra slutsatser om deras hälsopåverkan.
- L. Användningen av magnetisk resonanstomografi (MRI) får inte äventyras av direktiv 2004/40/EG, eftersom MRI-tekniken är ledande inom forskning, diagnostisering och behandling av livshotande sjukdomar hos patienter i Europa.
- M. MRI-säkerhetsstandarderna IEC/EN 60601-2-33 föreskriver gränsvärden för elektromagnetiska fält, vilka har fastställts för att undanröja alla risker för patienter och arbetstagare.
1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se över den vetenskapliga grunden för gränsvärdena för elektromagnetiska fält och huruvida dessa är tillräckliga enligt rekommendation 1999/519/EG samt att rapportera tillbaka till parlamentet. Översynen bör genomföras av SCENIHR.
 2. Europaparlamentet begär att särskild hänsyn tas till biologiska effekter vid bedömningen av de potentiella hälsoeffekterna av elektromagnetisk strålning, särskilt eftersom man i vissa studier påträffat de skadligaste effekterna på de lägsta nivåerna. Parlamentet efterlyser aktiv forskning som syftar till att ta itu med potentiella hälsoproblem genom att ta fram lösningar som upphäver eller minskar pulseringen och amplitudmoduleringen av de frekvenser som används för sändning.
 3. Europaparlamentet betonar att det, utöver eller som ett alternativ till ändringen av EU:s gränsvärden för elektromagnetiska fält, vore lämpligt om kommissionen i samordning med experter från medlemsstaterna och de berörda näringslivssektorerna (elbolag, teleoperatörer och tillverkare av elektriska apparater, bland annat av mobiltelefoner) utarbetade en vägledning om tillgängliga tekniska alternativ för att minska exponeringen för elektromagnetiska vågor.
 4. Europaparlamentet konstaterar att de berörda parterna inom näringslivet samt de berörda infrastrukturförvaltarna och de behöriga myndigheterna redan nu kan påverka vissa faktorer, till exempel genom att fastställa bestämmelser om avståndet mellan en given plats och sändarna, platsens höjd i förhållande till basstationens höjd eller sändarantennens riktning i förhållande till bostadsområden, och självfallet bör vidta sådana åtgärder för att lugna personer som bor i närheten av denna utrustning och erbjuda dem bättre skydd. Parlamentet begär att master och sändare placeras på bästa möjliga sätt och uppmanar leverantörerna till gemensam användning av master och sändare som placerats på detta sätt, så att man kan undvika att antalet dåligt placerade master och sändare ökar. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utarbeta lämpliga riktlinjer.
 5. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att upprätta ett enda system för godkännande av installation av antenner och repeatar samt att i sina stadsplaner inbegripa en regional antennplan.

6. Europaparlamentet uppmanar de myndigheter som ansvarar för att bevilja tillstånd för uppförande av mobilmaster att sluta avtal med aktörerna inom sektorn om gemensamt utnyttjande av infrastrukturerna i syfte att minska antalet infrastrukturer och därmed allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält.
7. Europaparlamentet framhåller de åtgärder som vidtagits för att förhindra att mobil kommunikation och annan trådlös teknik som ger upphov till elektromagnetiska fält skadar miljön, i synnerhet för att motverka klimatförändringar.
8. Europaparlamentet anser, mot bakgrund av de allt fler möjligheterna till rättslig prövning och de offentliga myndigheternas allt vanligare anstånd för installation av ny utrustning som ger upphov till elektromagnetiska fält, att det ligger i det allmänna intresset att främja lösningar som bygger på en dialog mellan näringslivets aktörer, de offentliga myndigheterna, militära myndigheter och boendeföreningar om installationskriterierna för nya mobilmaster eller högspänningsledningar, och att åtminstone se till att skolor, daghem, pensionärs- och ålderdomshem samt vårdinrättningar ligger på ett givet avstånd från denna typ av utrustning, vilket ska fastställas genom vetenskapliga kriterier.
9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillsammans med aktörerna inom sektorn förse allmänheten med kartor över exponeringen för befintliga installationer av högspänningsledningar, radiovågor och mikrovågor, särskilt sådana som genereras av telemaster, repeatrar och telefonantennor. Parlamentet begär att denna information tillhandahålls via en webbplats, så att den är lättillgänglig för allmänheten, och att den sprids via massmedierna.
10. Europaparlamentet föreslår att kommissionen ska överväga möjligheten att använda medel från de transeuropeiska energinäten för att undersöka effekterna av elektromagnetiska fält vid mycket lågfrekventa vågor, särskilt i elledningar.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att under mandatperioden 2009–2014 inleda ett omfattande program för elektromagnetisk kompatibilitet mellan artificiellt skapade vågor och vågor som den levande människokroppen avger naturligt, i syfte att fastställa om mikrovågor på sikt har oönskade effekter för människans hälsa.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en årsrapport om nivån på den elektromagnetiska strålningen i EU, dess källor och de åtgärder som vidtagits inom EU för att bättre skydda människors hälsa och miljön.
13. Europaparlamentet begär att kommissionen hittar en lösning för att påskynda genomförandet av direktiv 2004/40/EG och därigenom säkerställer ett effektivt skydd av arbetstagare mot elektromagnetiska fält, på samma sätt som de redan skyddas från buller¹ och vibrationer² genom två andra gemenskapsrättsakter samt inför ett undantag i enlighet med artikel 1 i det direktivet.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/10/EG av den 6 februari 2003 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (buller) i arbetet (EUT L 42, 15.2.2003, s. 38).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/44/EG av den 25 juni 2002 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (vibration) i arbetet (EGT L 177, 6.7.2002, s. 13).

14. Europaparlamentet ser negativt på att offentliggörandet av slutsatserna av den internationella epidemiologiska Interphone-studien ännu inte har offentliggjorts, då detta skjutits upp upprepade gånger sedan 2006. Syftet med denna studie är att undersöka huruvida det finns ett samband mellan användningen av mobiltelefoner och vissa typer av cancer, bland annat hjärn-, hörselnervs- och öronspottkörtelstumörer.
15. Europaparlamentet betonar i detta sammanhang att Interphone-studiens samordnare Elisabeth Cardis på grundval av befintliga rön manar till försiktighet och rekommenderar att barn använder mobiltelefoner i rimlig utsträckning och helst använder fasta telefoner.
16. Europaparlamentet anser att det under alla omständigheter åligger kommissionen, som ger ett betydande bidrag till finansieringen av denna globala studie, att be de ansvariga för projektet att förklara varför inga slutliga rön offentliggjorts och att omedelbart informera parlamentet och medlemsstaterna om ett eventuellt svar.
17. Europaparlamentet föreslår även att kommissionen, för den politiska och budgetmässiga effektivitetens skull, delvis omfördelar den gemenskapsfinansieringen som avsatts för studier om elektromagnetiska fält till en vittgående informationskampanj riktad till ungdomar i EU om god användning av mobiltelefoner, exempelvis att använda hands free-kit, ringa korta samtal, stänga av telefonen när den inte används (till exempel under lektionstid) och använda telefonen i områden med god mottagning.
18. Dessa informationskampanjer bör också uppmärksamma unga européer på de hälsorisker som är förenade med hushållsapparater och vikten av att stänga av apparater i stället för att sätta dem i standby-läge.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka anslagen för forskning och utveckling för utvärderingen av eventuella negativa effekter på lång sikt av radiovågor från mobiltelefoner. Parlamentet efterlyser även ett ökat antal offentliga upphandlingar för undersökningar av de skadliga effekterna av samtidig exponering för olika typer av elektromagnetiska fält, särskilt på barn.
20. Europaparlamentet föreslår att Europeiska gruppen för etik inom vetenskap och ny teknik ges som extra uppgift att bedöma den vetenskapliga integriteten i syfte att hjälpa kommissionen att undanröja eventuella risksituationer, intressekonflikter eller till och med bedrägerier som kan uppstå på grund av den ökade konkurrensen mellan forskare.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, med beaktande av allmänhetens oro i många medlemsstater, samarbeta med alla berörda parter, exempelvis nationella experter, icke-statliga organisationer och näringslivssektorer, för att förbättra tillgängligheten av och tillgången till aktuell och för lekmän lättbegriplig information om trådlös teknik och skyddsstandarder.
22. Europaparlamentet uppmanar Internationella kommissionen för skydd mot icke-joniserande strålning (ICNIRP) och Världshälsoorganisationen att föra en mer insynsvänlig och öppen dialog med alla aktörer vid utarbetandet av normer.

23. Europaparlamentet kritiserar vissa teleoperatörers särskilt aggressiva marknadskampanjer inför julen och andra särskilda tillfällen under året, exempelvis försäljning av mobiltelefoner som enbart riktar sig till barn eller paket med ”gratisminuter” till ungdomar.
24. Europaparlamentet föreslår att EU i sin politik för inomhusluftens kvalitet genomför en undersökning av ”trådlösa” hushållsapparater, exempelvis WiFi för Internetanslutning och DECT-telefoner, som under de senaste åren har blivit vanliga på offentliga platser och i hemmen och som ständigt exponerar människor för mikrovågor.
25. Europaparlamentet eftersträvar ständigt att förbättra konsumentinformationen, varför det begär att Cenelecs tekniska normer ändras så att det införs en obligatorisk märkning med angivande av den utsända effekten samt att alla ”trådlösa” apparater ska åtföljas av uppgifter om att de sänder ut mikrovågor.
26. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att i samordning med medlemsstaterna och Regionkommittén främja införandet av en enda norm för att minimera de boendes exponering vid utbyggnad av högspänningsnät.
27. Europaparlamentet är allvarligt oroat över att försäkringsbolagen ofta inte täcker riskerna med elektromagnetiska fält inom sina ansvarsförsäkringar, vilket innebär att de europeiska försäkringsbolagen helt klart redan tillämpar sin egen version av försiktighetsprincipen.
28. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att följa Sveriges exempel och tillerkänna personer som lider av elöverkänslighet status som funktionshindrade samt ge dessa personer tillräckligt skydd och lika möjligheter.
29. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Regionkommittén och Världshälsoorganisationen.

MOTIVERING

Inverkan av elektromagnetiska fält på hälsan: hur fungerar det?

En av människokroppens mest originella och förvånande egenheter är säkerligen dess förmåga att naturligt skapa elektriska fält, främst på grund av dess biologiska funktion. Det är därför den elektriska aktiviteten i hjärtat och hjärnan kan registreras genom EKG respektive EEG. Interagerar denna naturliga elektriska aktivitet med de elektromagnetiska fält som mänsklig verksamhet ger upphov till? Hur absorberar människokroppen de elektromagnetiska fält som skapas av så olika apparater som radio- och tv-apparater, mikrovågsugnar, mobiltelefoner, basstationer eller högsänningsledningar?

Dessa frågor skapar stor vetenskaplig osäkerhet, som makthavarna ännu inte insett den fulla vidden av. Det är det som detta initiativbetänkande handlar om. Betänkandet har utarbetats fullständigt oberoende och utan att välja sida i den vetenskapliga debatt som rasar om frågan om elektromagnetiska fält. Dess främsta syfte är att genom ett tiotal konkreta förslag ge svar till medborgarna, oavsett om de endast använder dessa apparater och/eller om de bor nära basstationer eller högsänningsledningar. Allt fler människor oroar sig nämligen för hur deras hälsa påverkas av denna kontinuerliga exponering för mikrovågor.

EU-rekommendationerna följs dåligt i medlemsstaterna

Eftersom inga befogenheter ges i fördragen finns det ingen EU-lagstiftning som tvingar medlemsstaterna att vidta åtgärder beträffande lågfrekventa och mycket lågfrekventa vågor, vilka i dag avges främst av mobilmaster och trådlös teknik.

Därför har EU-normer för exponering fastställts i rådets rekommendation av den 12 juli 1999 om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (0 Hz–300 GHz).

Dessa normer är helt i linje med de normer som förespråkas av Internationella kommissionen för skydd mot icke-joniserande strålning (ICNIRP), som är en icke-statlig organisation som är officiellt erkänd av Världshälsoorganisationen och som utvärderar vetenskapliga rön från hela världen.

I rådets rekommendation fastställs följande gränsvärden:

1. GSM (900 MHz): 41,25 voltmeter.
2. GSM (1 800 MHz): 58,33 voltmeter.
3. UMTS (2 100 MHz): 61 voltmeter.

Inget hindrar dock att medlemsstaterna antar strängare skyddsnormer. Inte mindre än nio medlemsstater har redan gjort det på nationell eller regional nivå, däribland Grekland, Polen och, nyligen, Belgien.

I Luxemburg, en stat som föredraganden känner väl till, har regeringen sedan slutet av år 2000 valt att tillämpa försiktighetsprincipen genom att fastställa ett maxvärde för elektriska fält på 3 voltmeter för sändare som är belägna där människor vistas. Den luxemburgiska befolkningen har praktiskt taget ett 14 gånger så starkt skydd mot elektromagnetiska fält som övriga EU-medborgare.

På EU-nivå är avsaknaden av samordning av medlemsstaternas politik på detta område beklaglig. Enligt föredraganden åligger det kommissionen att införa en tydlig politik om elektromagnetiska fält (på områdena konkurrenskraft, innovation, hälsa och konsumentinformation), som inte får begränsas till den nuvarande splittringen med ett fåtal projekt som finansieras av GD Forskning.

Föredraganden anser att ett alternativ kan vara aktuellt i nuläget. Det bästa tillvägagångssättet vore utan tvekan en politisk lösning där de fastställda gränsvärdena justeras regelbundet (mot bakgrund av ny teknik på marknaden och resultaten av nya epidemiologiska studier) och garanterar en hög konsumentskyddsnivå, framför allt en hög skyddsnivå för barn, utan att för den sakens skull störa mobiltelefonnätets funktionssätt.

Detta är det tillvägagångssätt som förespråkas av Europeiska miljöbyrån i Köpenhamn, som i september 2007 djärvt nog rekommenderade de offentliga myndigheterna i de 27 medlemsstaterna att skydda allmänheten på ett bättre sätt med hjälp av lämpliga och proportionerliga åtgärder för att undanröja allvarliga hot. Denna rekommendation var ett viktigt steg framåt och uppmaningen till handling står i kontrast mot det status quo som Världshälsoorganisationen förespråkar. WHO tycks försöka dra ut på tiden och har tänkt skjuta upp en fullständig bedömning av inverkan av elektromagnetiska fält på människors hälsa till 2015!

Omröstningarna den 10 mars 1999 och den 4 september 2008: Europaparlamentet framhärdar

Redan för tio år sedan rekommenderade parlamentet att man skulle vara vaksam beträffande de EU-normer som fastställts för att skydda medborgarna mot mikrovågor. Detta var en illa dold kritik gentemot kommissionen och rådet. Föredraganden Gianni Tamino förespråkade uttryckligen tillämpningen av försiktighetsprincipen och ”Alara”-principen, enligt vilken exponeringen för strålning ska begränsas så mycket som rimligen är möjligt.

Europaparlamentet intog samma tydliga hållning i den känsliga frågan om exponeringsgränser vid sin omröstning den 4 september 2008 om halvtidsöversynen av den europeiska handlingsplanen för miljö och hälsa 2004–2010.

Parlamentet var närmast enhälligt (522 röster för och 16 mot) och uppmanade rådet att ändra sin rekommendation 1999/519/EG för att beakta bästa praxis på nationell nivå och samtidigt fastställa strängare exponeringsgränser för all utrustning som sänder elektromagnetiska fält i frekvensintervallet 0,1 MHz–300 GHz.

Föredraganden är medveten om att frågan om gränsvärden helt tillhör staternas och regionernas exklusiva behörighet och anser att det är bäst att fokusera på de alternativ som näringslivet kan använda sig av när det gäller att förebygga alla hälsorisker. Ett alternativ är att göra som till exempel de österrikiska myndigheterna, som installerat basstationer ovanför marknivå för att bättre sprida sändningsfrekvensen.

Det går inte att bortse från att EU-medborgarnas vardagsmiljö avsevärt förändrats genom den ökade användningen av trådlös teknik (fasta trådlösa DECT-telefoner, mobiltelefoner, UMTS-, WiFi-, Wi-Max- och Bluetooth-sändning och babyvakter etc.). Samtidigt som man konstaterar nyttan med denna nya teknik, som finns överallt på arbetsplatser, bibliotek och i hemmen, måste man godkänna att dessa apparater blir föremål för en utvärdering innan de släpps ut på marknaden och mer generellt att exponeringsgränser för mikrovågor fastställs för bostäder. Annars skulle slutresultatet kunna vara liktydigt med att man låter bli att hjälpa konsumenter i fara!

Det nödvändiga förtroendeklimatet saknas för närvarande och måste återuppbyggas under de kommande åren i förhållande till konsumenterna och de boende, men även till forskarsamfundet. Föredraganden har medvetet valt att inte hänvisa till någon redan publicerad studie eller handling förutom studier och handlingar från Europaparlamentet, eftersom forskarna uppenbarligen är oeniga i fråga om elektromagnetiska fält och de eventuella hälsoriskerna.

Interphone-studien: ett skolexempel

Föredraganden vet på goda grunder att kontroverser hör till det normala inom vetenskapen: den debatt som i årtal har lett till splittring om klimatförändringarna och dess orsaker utgör ett exempel på detta!

Samtidigt är det svårt att godta att studier ”läggs på is” för att experterna inte lyckas enas om en slutsats, framför allt när offentliga EU-medel står på spel.

Interphone-studien är ett verkligt skolexempel i detta avseende. Studien initierades 1998 och påbörjades 2000. Den har sagts vara det mest kompletta forskningsprojektet eftersom den omfattar inte mindre än tolv länder runt om i världen och ett har exemplariskt protokoll. Den förväntades därför ge mycket goda resultat i fråga om att fastställa riskerna med vissa typer av cancer. Studiens resultat låter dock fortfarande vänta på sig, och detta sedan 2006, och man kan fråga sig om den någonsin kommer att ge ett tydligt svar.

Föredraganden är också medveten om den oerhörda pressen på forskarna och vill därför stödja dem i detta sammanhang med ökad konkurrens, där en upptäckt betyder något endast om den blir en innovation och publiceras i de främsta vetenskapliga tidskrifterna. Föredraganden anser att det är viktigt att förändra arbetsmetoderna inom kommissionens vetenskapliga kommittéer.

Det finns två enkla sätt att göra detta på. Man kan se till att alla berörda parter, däribland aktörer från icke-statliga organisationer och konsumentsammanslutningar, är rättvist representerade i de vetenskapliga kommittéerna. Man kan också, för öppenhetens skull och för att kunna garantera en effektiv kontroll, föreslå att Europeiska gruppen för etik inom vetenskap och ny teknik (EGE) även ska få i uppdrag att utvärdera den vetenskapliga integriteten. Denna typ av kontroll, som redan införts inom de nationella vetenskapliga institutionerna, skulle vara ett ovärderligt stöd för kommissionen när det gäller att helt undanröja eventuella risksituationer, intressekonflikter eller till och med bedrägerier inom forskningen.

Sammanfattningsvis vill föredraganden påpeka att hon tagit del av många dokument i vilka det klargörs att försäkringsbolagen generellt sett vägrar att täcka risken med skadeståndsansvar i samband med elektromagnetiska fält. Då försäkringsbolagen kan bedöma alla typer av risker och göra framtidsprognoser finns det goda skäl att fråga sig varför de valt att tillämpa försiktighetsprincipen på sitt eget sätt.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	17.2.2009
Slutomröstning: resultat	+ : 43 - : 1 0 : 3
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Adamos Adamou, Margrete Auken, Liam Aylward, Irena Belohorská, Maria Berger, John Bowis, Hiltrud Breyer, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Jill Evans, Christofer Fjellner, Elisabetta Gardini, Matthias Grootte, Satu Hassi, Christa Kläß, Holger Krahmer, Urszula Krupa, Peter Liese, Marios Matsakis, Linda McAvan, Roberto Musacchio, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Dagmar Roth-Behrendt, Guido Sacconi, María Sornosa Martínez, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Åsa Westlund, Anders Wijkman, Glenis Willmott
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Inés Ayala Sender, Kathalijne Maria Buitenweg, Philip Bushill-Matthews, Jutta Haug, Johannes Lebech, Caroline Lucas, Hartmut Nassauer, Justas Vincas Paleckis, Alojz Peterle, Lambert van Nistelrooij